

کارشناسان اقتصادی با تأیید آسیب‌های تورمی احتمال بروز ابرتورم در سال ۱۴۰۲ را رد می‌کنند

تورم از خیال تا واقعیت

شرق: احتمال بروز ابرتورم بحث داغ برخی از تحلیلگران اقتصادی در سال جدید است. آخرین گزارش مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که نرخ تورم نقطه به نقطه در اسفند ۱۴۰۱ رکورد ۵۰ سال اخیر را شکسته و به ۶۳٫۹ درصد رسیده است، هم‌زمان نرخ تورم ۱۲ ماهه منتهی به اسفندماه سال گذشته هم ۴۶٫۵ درصد اعلام شده…

صفحه ۴

سرمقاله

حدوث انفعالی قطعی

سیدمصطفی هاشمی طبّا

بیان شعار سال از سوی مقام معظم رهبری مبنی بر کنترل تورم و افزایش تولید موجب شد رئیس‌جمهور در جمع کثیری از مدیران کشور دستور دهد که ایشان اقدامات لازم را در اجرای شعار سال انجام دهند و نیز رئیس سازمان برنامه و بودجه را مأمور کرد که به نقاط تورم‌زای بودجه مصوب سال ۱۴۰۲ پرداخته و آنها را رصد کند. همه می‌دانند که موضوع تورم و افزایش تولید اگر برای ایدرمرد کوچه و بازار امر جدیدی باشد، برای دولت نمی‌تواند تازگی داشته باشد؛ زیرا اصولاً یکی از شعارهای رئیس دولت در انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته مهر تورم و افزایش تولید بوده است؛ اما چرا چنین با سرعت به شعار سال پرداخته شد، گویی که مقام رهبری به امر جدید و بی‌سابقه‌ای پرداخته و مدیران مأموریت جدیدی یافته‌اند. البته هرچند تظاهر شد که با این شعار سال مجموعه دولت یا حکمرانی در تداوم اقدامات خود به صورت جدی به کنترل تورم و افزایش تولید خواهند پرداخت؛ اما به همان دلیل که دولت تاکنون توفیق نیافته، از این پس نیز نمی‌تواند به توفیق جدیدی دست یابد و می‌توان علت آن را در بیان رئیس سازمان برنامه و بودجه یافت که گفتند اگر به صورت «جدی» به این امر پرداخته شود، تورم تا ۳۰ درصد کاهش می‌یابد. پس معلوم می‌شود که تاکنون در امر کنترل تورم و افزایش تولید با وجود سخنرانی‌های پی‌درپی «جدی» نبوده‌اند؛ اما در اینجا باید «جدی‌بودن» را معنی کنیم. در جدی‌بودن تعصب و سخت‌گیری به به قول سعیدی «رگ‌های قوی کردن» ملاک نیست؛ بلکه باید علت‌های موضوع را کشف کرد و برای آن علت‌ها چاره ساخت تا به مقصد نائل آمد. مقام معظم رهبری در سخنان اخیرشان بر تهیه روش مقابله با موضوع و به‌اصطلاح نقشه راه تاکید کردند و حتی در برخی موارد به جزئیات پرداختند. طبعاً انتظار می‌رفت برنامه هفتم در این زمینه راهکار نشان دهد که صد البته به تأخیر افتاده است.

۱- اگر بخواهیم تولید افزایش پیدا کند، باید بدانیم زیربناهای تولید باید درست باشد. اگر به زیربناهای تولید توجه نکنیم و آنها در سراسیمی سقوط باشند، یقیناً از تولید اثری باقی نخواهد ماند. هنگامی که دشت‌های کشاورزی کشور در حال نشست است و سیستم کشاورزی متعلق به گذشته دور است و در برابر کم‌آبی به همان شیوه گذشته کشاورزی می‌شود، آیا می‌توان به افزایش تولید کشاورزی امید داشت. اگر بخواهیم به همین شیوه ادامه دهیم، در آینده نه‌چندان دور تمام زمین‌هایی که با آب چاه آبیاری می‌شود، خشکیده و تفتیده می‌شود و زمین‌های زیر سدها کم‌بهره و مجموعه زمین‌های شرق دریاچه ارومیه شورزار خواهد شد.

۲- در طول سال‌های اخیر در زمستان‌ها گاز گاز خانجات

و تابستان‌ها برق کارخانجات دچار محدودیت و قطعی‌های برنامه‌ای شده‌اند و حتی در مقطعی گاز مصرفی پتروشیمی‌ها

به‌عنوان مواد اولیه و نه سوخت، قطع شد و احتمال این امر تکرار

خواهد شد؛ زیرا سیاست نه براساس تولید بلکه براساس مصرف

مردم تعیین می‌شود. افزایش تولید صنعتی به چند فاکتور اصلی

بستگی دارد. با توجه به تضعیف قدرت خرید مردم، بازارهای

داخلی برای افزایش تولید مساعد نیست و بازارهای خارجی به

دلایل مختلف اعم از روش‌های اعمال‌شده خدمات در داخل مانند

ترابری داخلی و گمرک و نیز روابط خارجی بانکی و سیستم بانکی

موجود و سیاست خارجی ما و سیاست خارجیان علیه ما گشاده

نیست و تولیدکننده در تنگناهای مختلف قرار گرفته است و دولت

نیز خواسته و ناخواسته فاقد ظرفیت حل مسائل است.

۳- یکی از وجوه تولید هدرزدان تولیدات است؛ امری که مقام معظم رهبری آن را در پدیده اسراف بیان کردند، در سخنان روز سه‌شنبه بر آن تاکید داشتند و آن را در بیان اسراف‌نکردن و بازدهی مطرح کردند. اگر مصرف کالا مانند بنزین و آب و چنگل اسراف‌آمیز نباشد، خود به معنی آن است که تولید حفاظت شده است؛ و الا تولیدی که سوزانده شود یا دور ریخته شود، خود دورریختن ثروت کشور است. آیا اسراف‌نکردن صرفاً با نصیحت و به قول معروف «من بمیرم و تو بمیری» ممکن است. سیاست‌های دولت در اسراف‌نکردن انرژی، آب و دیگر محصولات و تولیدات از واجبات جاری کشور در حفظ و صیانت از ثروت‌های خداداد است که سال‌هاست مغفول مانده است؛ اما این دولت و دولت‌های گذشته به سه دلیل از آن گذشته‌اند؛ یکی آنکه اصولاً طبع‌شان با صرفه‌جویی سازگار نیست و دوم آنکه در دام شبهه‌لیبرالیسم فروغولیده‌اند

و سوم آنکه به دلیل نداشتن سرمایه اجتماعی از مردم ترس و هراس دارند؛ و الا چگونه در یک جامعه آن همه ثروت به باد می‌رود؟ تاسف‌بار است که در بودجه سال ۱۴۰۲ مبلغ ۵۰۰ میلیون دلار برای واردات بنزین گذاشته‌اند که هرچه بیشتر بنزین در کشور سوخته شود.

۴- همه می‌دانند که دولت می‌داند، مجلس می‌داند و مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌داند که سیاست‌های پولی کشور تورم‌زاست. حتی مقام معظم رهبری در چند سخنرانی به‌صراحت از بودجه‌های تصویبی انتقاد کردند و اصلاح آن را خواستار شدند؛ ولی همچنان سیاست‌های بودجه‌ای و بانکی تورم‌زاست و به‌اصطلاح با تصویب آن دفع‌الوقت می‌شود.

ادامه در صفحه ۴

پنجشنبه ۱۷ فروردین ۱۴۰۲ • ۱۵ رمضان ۱۴۴۴ • ۶ آوریل ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۲۵ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰ تومان

دیدار شاعران و استادان ادبیات فارسی با رهبر انقلاب

در شب ولادت کریم اهل بیت حضرت امام حسن مجتبی(ع)، جمعی از اهالی شعر و فرهنگ و استادان ادبیات فارسی میهمان رهبر انقلاب بودند. در این دیدار که چهارشنبه ۱۶ فروردین هم‌زمان با اقامه نماز مغرب و عشا برگزار شد، تعدادی از شاعران جوان و پیش‌کسوت کشورمان، استادان ادبیات فارسی و همچنین تعدادی از شاعران فارسی‌زبان غیرایرانی حضور داشتند....

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: سفر مکرون و فن درلاین به پکن در میانه تنش غرب و «شی»، مواجهه با کم‌حجابی، سلبی یا ایجابی؟ دعوت‌نامه آمریکا برای دختران ایران؟ و یادداشت‌هایی از حسن فتاحی، عبدالله مصطفایی

وزیر امور خارجه ایران، امروز در چین با همتای عربستانی خود دیدار می‌کند

صلح در پکن

توافق پکن در اسفندماه سال گذشته برای احیای روابط تهران - ریاض و دیدار امروز می‌تواند از گام‌های اولیه برای تقویت امنیت منطقه‌ای باشد

گزارش تئتریک را در صفحه ۳ بخوانید

پیشنهادی برای ممنوعیت نامزدی افرادی با ۳ دوره نمایندگی

برنامه بهارستان نشینان برای رقبای انتخاباتی

توسعه شتابناک الگوریتم‌های ماشینی، تمیزدادن انسان از ماشین را بیش ازپیش دشوار خواهد کرد

بازی‌های تقلید

کپی با خواهرانی که صفر تا صد یک کبابی را می‌گردانند

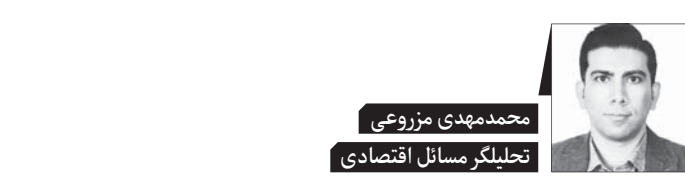
جیگرکی دخترانه

سدری رنگ غالب وسایل مغازه‌شان است. به سبک چیدمان دکان‌های دهه ۶۰ یک یخچال دارند برای خوراکی‌ها و دیگری برای نوشیدنی. داخل مغازه یک کج‌بری آینه‌کاری به سبک قدیم کار شده است. فرشان زغالی است و آتشش آماده. آن‌طرف‌تر چای‌شان به راه است و درون استکان‌های کمرباریک نقاشی‌شده از میهمان پذیرایی می‌کنند. مشتری دو سیخ جگر سفارش داده، بیرون نشسته‌اند و با اشتیاق می‌خورند و هنگام تسویه‌حساب جای هم سفارش می‌دهند. فضای نوستالژی این مغازه که در خیابان سنگفرش‌شده سی‌تیر قرار دارد، سبب می‌شود خوردن کباب، جگر، دل و قلوه در جگرکی جلال حس کهنه قدیم را تداعی کند. اما این مغازه یک ویژگی منحصربه‌فرد دارد که باعث می‌شود آن را از بقیه متمایز کند؛ جگرکی جلال توسط ضحّا و آیدا قلی‌پور مدیریت می‌شود. حالا حتماً با خودتان می‌گویید پس چرا «جلال»؟ این نام کسی است که پیشنهاد این ایده را به ضحّا و آیدا داده است.

این گزارش را در صفحه ۱۰ بخوانید

یادداشت

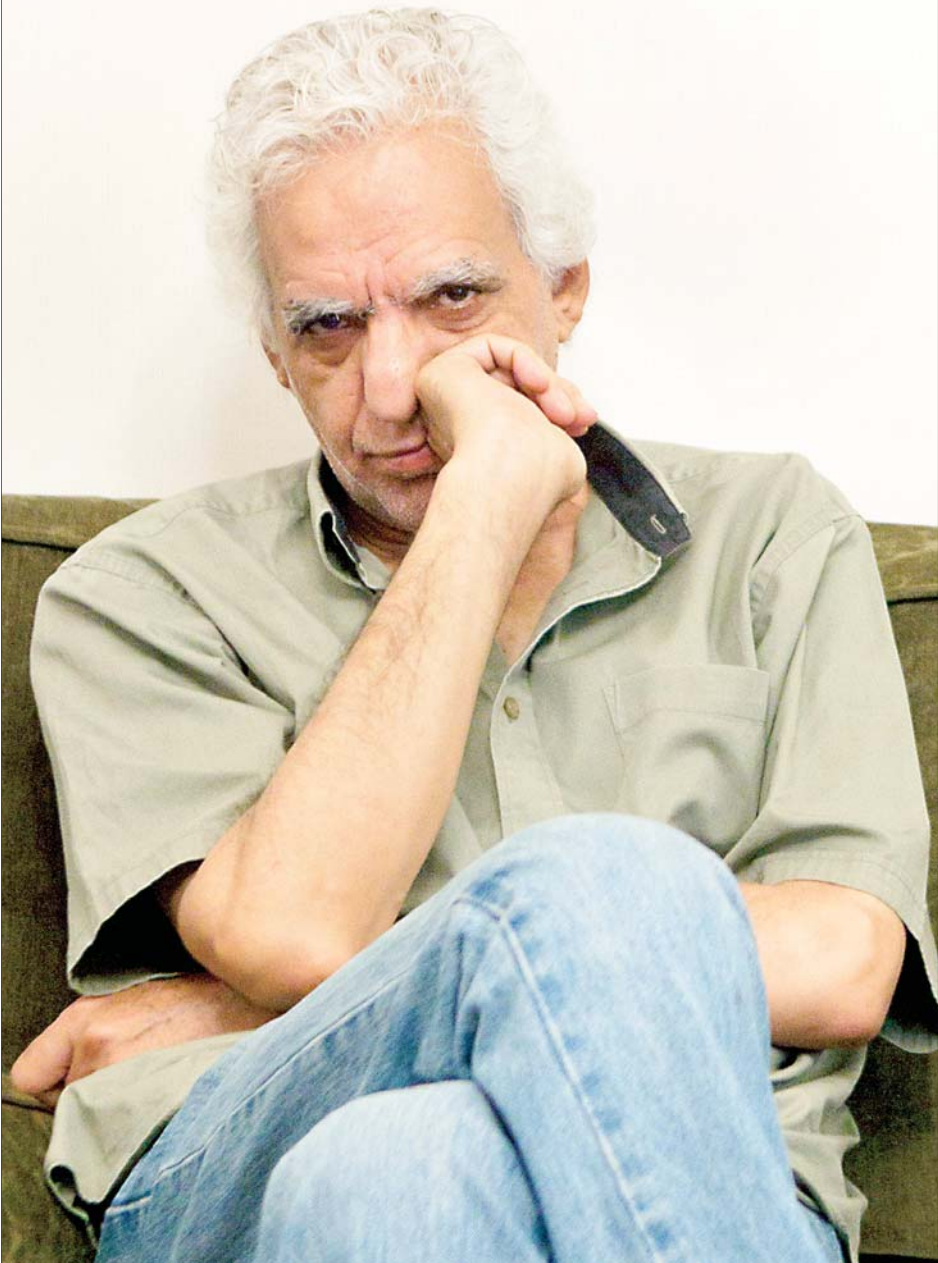
جهش تاریخی نرخ تورم در ایران

محمدمهدی مزروعی تحلیلگر مسائل اقتصادی

در دهه‌های اخیر تورم و نرخ آن در ایران همواره نگران‌کننده بوده است. یکی از اساسی‌ترین عوامل ایجاد تورم در ایران، کسری بودجه دولت‌هاست و همان‌گونه که واضح است راه‌حل دولت‌ها برای جبران این کسری بودجه، دست‌بردن در جیب بانک مرکزی و به تبع آن چاپ اسکناس است، که مهم‌ترین اثرات آن افزایش نقدینگی و کاهش ارزش پول ملی است و همین امر سبب ایجاد تورم‌های افسارگسیخته در اقتصاد ایران بوده است. از طرفی با افزایش نرخ تورم که عامل اصلی آن ناکارآمدی دولت‌ها در بخش‌های اقتصادی است، سبب افزایش ریسک در فعالیّت‌های تولیدی اقتصادی می‌شود که رد پای دولت‌ها با ضعف در مدیریت عرضه ارز و کاهش ارزش پول ملی به وضوح قابل رویت است. تورم مزمن همواره به‌عنوان پدیده‌ای بلندمدت و ماندگار در اقتصاد ایران شناخته می‌شود و در سال‌های گذشته یکی از اساسی‌ترین مشکلات این کشور نام گرفته است. در جدیدترین آمار منتشرشده از طرف مرکز آمار ایران، نرخ تورم نقطه‌ای در بهمن‌ماه سال جاری به ۵۳٫۴ درصد رسیده که در مقایسه با سال قبل ۲۰٫۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد. نرخ تورم کالاهای اساسی از قبیل خوراکی‌ها، نوشیدنی‌ها و محصولات دخانیات با افزایش ۱۰٫۳ درصدی به ۷۰٫۵ درصد رسیده و کالاهای غیرخوراکی و خدماتی با افزایش ۲۰٫۳ درصدی به ۴۳٫۵ درصد رسیده است. این افزایش نرخ تورم در حالی است که نرخ تورم نقطه‌ای برای خانوارهای شهری ۵۲٫۷ درصد است که نسبت به ماه قبل ۲۰٫۱ درصد افزایش داشته است و باید یادآور شد که این نرخ برای خانوارهای روستایی ۵۶٫۷ درصد بوده است که نسبت به ماه قبل‌تر ۱٫۸ درصد افزایش را تجربه کرده است. این در حالی است که در گروه خوراکی‌ها بیشترین افزایش نرخ تورم نسبت به ماه قبل، گروه سبزیجات و گوشت را هدف گرفته و در گروه کالاهای غیرخوراکی و خدماتی بیشترین افزایش نرخ مربوط به قسمت حمل‌ونقل و گروه هتل‌ها و رستوران‌ها است. همچنین در دی‌ماه سال جاری شاهد جهش ماهانه نرخ تورم بوده‌ایم که در بخش خوراکی‌ها در دی‌ماه نسبت به ماه قبل‌تر ۴۰٫۱ درصد بوده است که در بهمن‌ماه به رکورد ۴۰٫۷ درصدی رسید. میانگین تورم چهارساله در سال ۱۴۰۱ پس از جنگ جهانی دوم بی‌سابقه بوده. براساس میانگین متحرک چهارساله، شرایط فعلی اقتصاد ایران پس از اشغال در جنگ جهانی دوم، دومین جهش تورمی تاریخ اقتصاد ایران است. درواقع با وجود هر سفتی که تورم در دوره‌های مختلف داشته، ماندگاری تورم بالا برای چهار سال، پیش‌ازاین سابقه نداشته است. میانگین تورم چهارساله اخیر در ایران معادل ۴۴ درصد است که این نرخ تورمی بعد از اوایل دهه ۲۰ رکوردی تاریخی را ثبت کرده که حاصل دست‌رنج تیم غیرتخصصی اقتصادی دولت ابراهیم ریسی باید دانست.

ادامه در صفحه ۴

این گزارش را در صفحه آخر بخوانید

یادداشت

«کیومرث» و کرامت آدمی

محمدجواد لسانی

دیروز صبح دو خبر سپید و سیاه اعلام شد؛ اول اینکه «هوای تهران همچنان مقبول است و درجه کیفیت هوا روی عدد ۶۰ قرار دارد؛ یعنی هنوز آلودگی غلیظ همیشگی از راه نرسیده. پس می‌توان دمی بیرون رفت و در خیابان نفس عمیقی کشید؛ اما عنوان خبر دوم بسی ناراحت‌کننده و شوک‌آور بود: «کیومرث پوراحمد درگذشت». این فیلم‌ساز محبوب، در سال ۱۳۲۸ خورشیدی زاده شده و انصافاً زود بود که این انسان مهرانگیز از دست برود. زود بود که مخاطبان انبوهش او را وداع کنند. درباره مرگ این هنرمند روایت‌های تکان‌دهنده‌ای نقل می‌شود؛ اما خبرگزاری فارس گفته که او دچار عارضه عصبی بوده و اواخر عمرش نیز برای این عارضه به مصرف دارو روی آورده بود. اکنون پرسش اینجاست که چرا این کارگردان شقیق که مجموعه آثارى مانند قصه‌های مجید ساخته و به جامعه، مهر و امید و ایمان هدیه کرده، باید چنین غصه‌دار و عصبی بمیرد. حتماً سینما دوستان، بر خي گلايه‌های این خدایبازمزا در سال‌های اخیر شنیده‌اند که از ناملایمات ریز و درشت روزگار برای سینماگران شکوه می‌کرد و از خدشه‌دارشدن کرامت انسانی خیره‌ای تلخ می‌داد؛ اما کسی نیامد تا پاسخی اقاعی به او بدهد و به نحوی او را آرام کند. ... حرف‌های خرد و کلان از این جنس در تهدید کرامت آدمی بسیار است. یک نمونه کلان آن، همین موضوع کهنه‌شده آلودگی چندلایه هواس‌ت که در طول سال روزهای بسیار اندکی باقی می‌گذارد تا برای تنفس پاک، مردم پایتخت از خانه بیرون بزنند. شاید ۲۸ روز در سال با کمتر برای‌شان می‌ماند. پرسش این است که چرا درباره این مسئله سنگین تصمیم جدی گرفته نمی‌شود تا آمار پرشمار حاکی از مرگ بیماران قلبی و ریوی روی دست شهر سوگوار نماند. و نمونه‌ای خرد از تهدید کرامت آدمی هم قابل ذکر است. نمونه‌ای که برای صاحبان خودرو بسیار روی می‌دهد. و نگارنده هم اول سال آن را تجربه کرد و بسیار هم تر و تازه و بهاری است! اقدامی شد تا از سایت راهور پلیس برای ورود خودروی شخصی به مرکز شهر طرح ترافیک خریداری شود. اولاً رقم خرید طرح، خیلی بالااست و کسی پاسخ‌گو نیست و چرا باید کیف پول سایات برابر با رقم جریمه باشد که این خود توهین به کرامت شهروندی است. به هر روی دوبار در این هفته برای این خرید اقدام شد؛ درحالی‌که تسویه حساب کامل خلافی سال قبل به طور کامل انجام شده بود؛ اما عجیب آنکه روز بعد پیامک هشدارى از پلیس می‌رسد که بدهی طرح ترافیک خود را پرداخت کنید! و طرفه آنکه رقم بدهی بالاتر از رقم طرح‌های خریداری‌شده و ذخیره‌شده با عنوان کیف پول در سایت است. از پیشخوان دولت می‌پرسم که در سایت راهور این مسئله را بررسی کند که چه اشتباهی رخ داده، پاسخ می‌شوم که هزینه بازدید آن برابر با ۵۷ هزار تومان است که باید صاحب خودرو پرداخت کند! پرسش این است که آیا نقل همین روایت‌های خرد کافی نیست تا حال یک شهروند در این روزهای شکوفایی گل خراب شود؟ با این دست ناملایمات، فکر می‌کنم دیگر حاجتی به نقل نمونه‌های کلان شهری نیست.